

Treforedlingsindustrien

Foredling i Norge forutsetter effektiv infrastruktur

Carsten Dybevig, styreleder Treforedlingsindustrien

18. september 2019

Industriens visjon: *grønn vekst gjennom innovasjon og fornybare råvarer*

- ▶ Norske naturressurser er et konkurransefortrinn, og rammebetingelsene må understøtte en miljø-, energi- og klimavennlig utvikling av norske industribedrifter. Dette er en forutsetning for å nå visjonen om å doble verdiskapingen i treforedlingsindustrien.
- ▶ Mål 2050:
 - ▶ nullutslipp av klimagasser
 - ▶ avvirkning 15 mill. m³
 - ▶ doblet verdiskaping
- ▶ Alt som lages av olje kan lages av tre
 - ▶ lave utslipp ved bruk av produktene
- ▶ I sentrum av den sirkulære bioøkonomien!

TFB

 Norsk Industri

VEIKART FOR TREFOREDINGSINDUSTRIEN

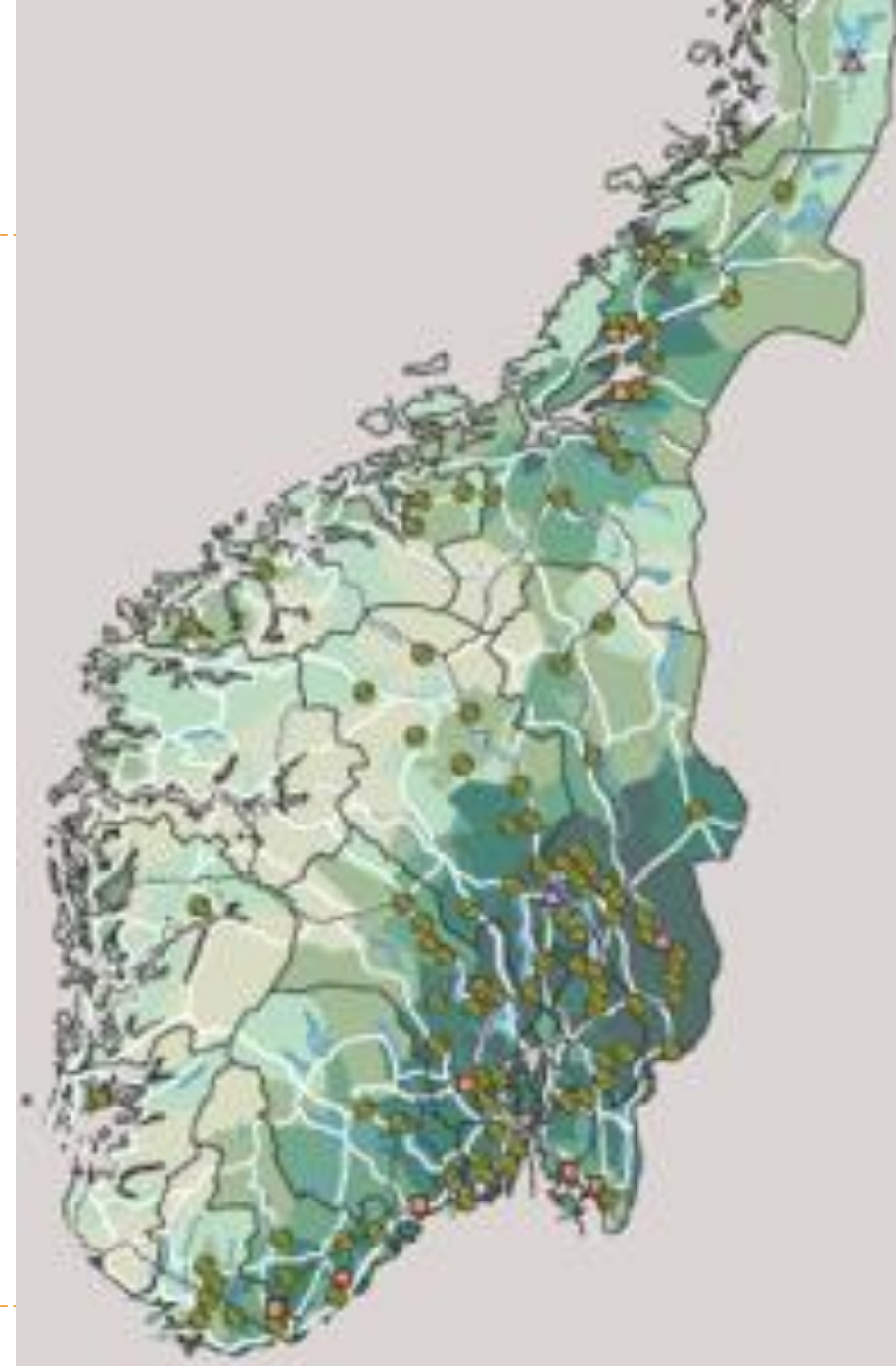
- GRØNN VEKST GJENNOM INNOVASJON OG FORNYBARE RÅVARER

Treindustri og treforedling i Norge i dag

- ▶ Antall bedrifter 100+
- ▶ Antall sysselsatte i skogbruk 15 000
- ▶ Sysselsatte i verdikjeden 21 000
- ▶ Omsetning i 2018 48 mrd. NOK
- ▶ Verdiskaping 2018 13 mrd. NOK
- Bærekraftig verdikjede med råvarefundament i distriktene
- Skog er største næring i mange innlandskommuner

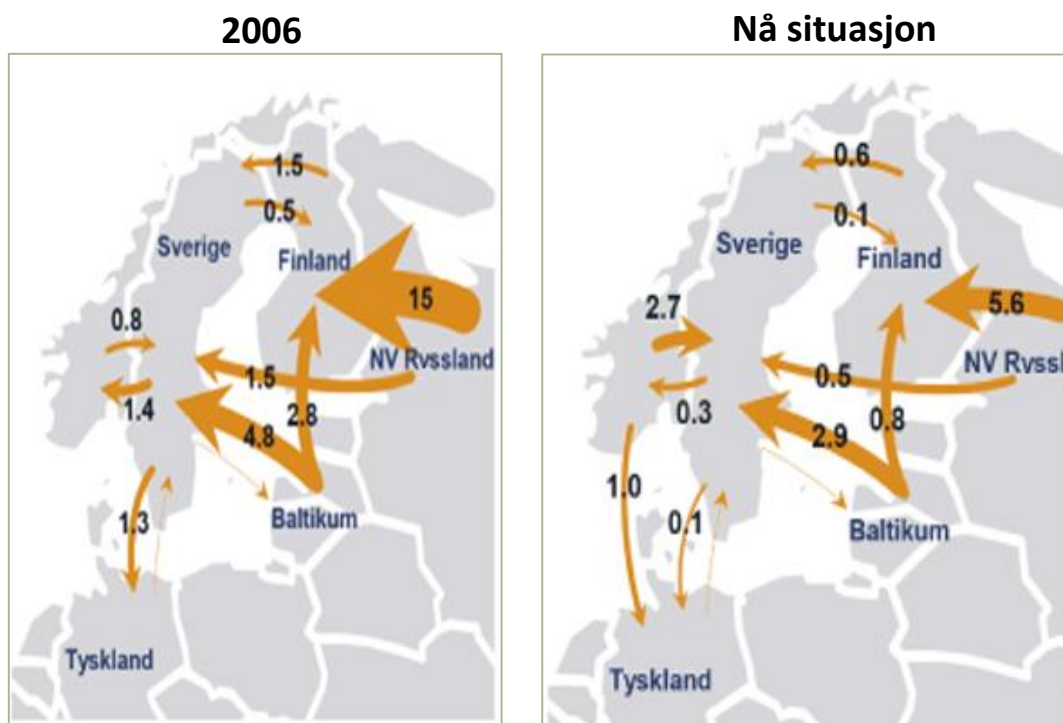
Skogindustribedriftene er hjørnesteinene i sine lokalsamfunn

Kilde: SSB

Tømmermarkedet: økning i eksport de siste 10 årene

Import/eksport av tømmer

Dagens situasjon:

- Eksportøkning fra ~0,8 mill m³ til ~3,7 mill m³ siden 2006
- Økt etterspørsel fra Sverige og Tyskland.
- Verdilekkasje ved å eksportere uforedlet tømmer
 - Mangel på virke til industrien - +200 mill kr for industrien i 2017
- Lønnsomheten til norske sagbruk er avhengig av flissalg til industrien

Årsaker:

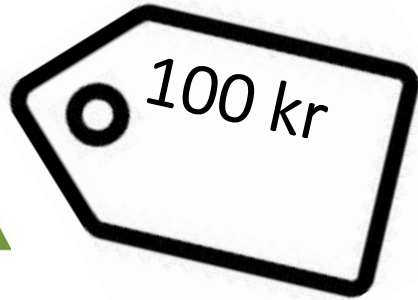
- Nedleggelse av massevirkeindustri i Norge, mens de svenske aktørene overlever
- Bedre rammevilkår i Sverige (transport, grønne sertifikater)
- Gunstig valutautvikling også en forklaring

➤ Virkemiddelapparatet må tilrettelegge for norsk foredling gjennom bedre infrastruktur – både vei, bane og kai

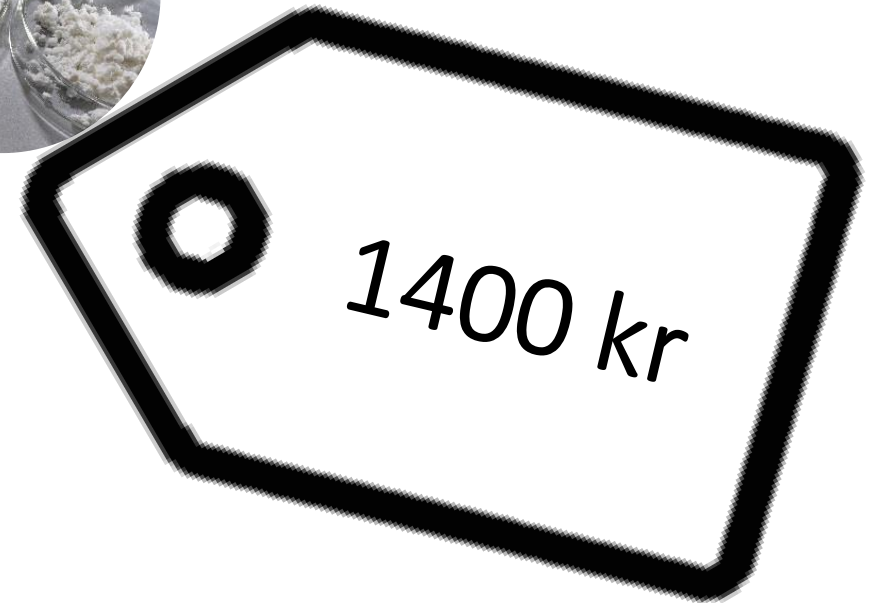
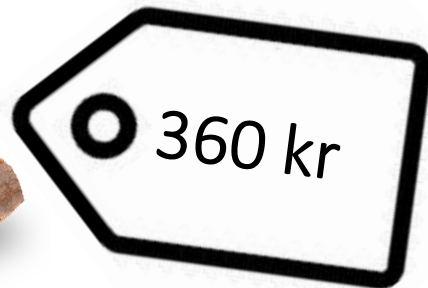
Foredling i Norge har potensiale til høyere verdi

0,5 m³

400 kg ved

Å utløse potensialet i skogverdikjeden forutsetter:

- ▶ Fortsatt god tilgang på **fornybare** naturressurser som skog og vannkraft
- ▶ **Optimal bruk** av tømmerstokken (å brenne tømmerstokken er det siste vi bør gjøre gjennom hele verdikjeden!)
- ▶ Virkemiddelapparatet må prioritere forskning, utvikling og innovasjon (FoUI) av foredlede, fornybare produkter, med **høy verdiskaping** og **optimal utnyttelse** av råvaren.
- ▶ Viktig at ingen anvendelser av tømmer **subsidières/forfordeles** slik at tømmerprisen øker og skader andre anvendelser/produkter
- ▶ Stor teoretisk basiskunnskap om biomasse-prosesser, men **manglende kunnskap** om å ta bio-baserte prosesser fra laboratoriet til full skala produksjon
- ▶ **Stimulere** bruk av grønne produkter (markeder) gjennom offentlige anskaffelser, CO2 produktnøytralitet, produktkrav om klimanytte gjennom fornybarhet og resirkulering (plast, PVC)
- ▶ Indirekte stimuli: «**Forurenser betaler**» prinsippet: globalt avgift/prissystem som reduserer etterspørselen

Husk: Norske produkter konkurrerer i globale markeder der særnorske kostnader ikke kan belaste produktprisen

Transport utgjør ca 20 % av totale kostnader for industrien

Industriens primærstandpunkt:

- Generelt støtter industrien: tilrettelegging for **foredling i Norge** fremfor eksport
- Statens oppgave er å skape en **Vinn-Vinn** situasjon
 - Redusere kostnader for næringslivet
 - Redusere trafikk- og miljøbelastning for samfunnet

Hva bør prioriteres:

- **Forbedre** veistandarden og linjekapasiteten på jernbanen => redusere transporttid ved fjerning av flaskehalser
 - **Harmonisere** nordiske regler
 - ◀ Fra 74 -> 90 -> 104 t i Finland og Sverige
 - Gjennomføre **bruprogrammet** til kr 300 mill
- Prioritere jernbaneprosjekter som bidrar til en mer **effektiv og forutsigbar** fremføring av gods
 - Tømmerterminal på Hauerseter
 - Åpne Østre linje i Østfold (sporkapasiteten er sprengt)
- Effektiv utnyttelse av tømmerressursene krever **optimal tilrettelegging** for:
 - Skogsbilveier, gode transportkorridorer og jernbaneterminaler
 - Havne- og kaikapasitet for eksport av ferdigvarer og ubenyttede råvarer

Industriens synspunkter

- ▶ Lønnsomhet i verdikjeden => aktørene er gjensidig avhengig av hverandre
- ▶ Høyt avvirking viktig for industrien
 - ▶ Forutsigbare leveranser til industrien over tid
- ▶ Industriens konkurransekraft avhenger av kostnadseffektive logistikkløsninger
 - ▶ Skogeierne må ha effektive og lønnsomme leveransemuligheter til sine kunder for å holde sine kostnader nede
- ▶ Gode havneløsninger gagnar også industrien direkte og indirekte
 - ▶ “Båt for tog” (Vestre linje Østfold)
 - ▶ Båt er optimalt for leveranser fra Sør- til Midt-Norge
 - ▶ Kritisk entreprenørkapasitet
- ▶ Stedsvalg: optimale bil-båt-jernbane knutepunkt
 - ▶ Reduserte avgifter og administrative byrder for brukerne av havner
 - ▶ Effektivisere havneterminalene (økte åpningstider, økt tilgjengelighet, multimodalitet m.m.)

Effektive transportløsninger gagnar alle